

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

No hi ha principis innats en la ment

No hi ha una opinió més comunament acceptada que la que estableix que hi ha certs principis, tant especulatiu com pràctics (es parla tant dels uns com dels altres), universalment admesos per la humanitat, fet pel qual s'argumenta que es tracta d'impressions permanents que reben les ànimes dels homes en el primer moment de la seva existència, i que, d'una forma tan necessària com real, porten quan arriben al món, tal com passa amb qualsevol facultat inherent a l'ànima.

Aquest argument, extret de l'assentiment universal, té l'inconvenient següent: que encara que de fet fos cert que hi ha veritats admeses per tota la humanitat, això no provaria que fossin innates, mentre hi pugui haver una altra forma de mostrar com han arribat els homes a tenir aquest acord universal en allò que tots admeten; cosa que em penso que es pot fer.

Però el pitjor és que aquest argument de l'assentiment universal, que s'utilitza per a provar principis innats, segons el meu parer demostra que no hi ha cap principi d'aquesta mena: perquè no hi ha cap principi al qual la humanitat assenteixi d'una manera universal.

John LOCKE. *Assaig sobre l'enteniment humà*, llibre I, capítol II

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.

[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents:

[1 punt]

- a) «principis pràctics»
- b) «assentiment universal»

3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text i els diferents arguments que Locke ofereix per a justificar-la: «No hi ha principis innats en la ment». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Locke que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Locke sobre el paper dels sentits en la fonamentació del coneixement amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental.
[2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Per a saber si la filòsofa Judith Butler va néixer abans que la filòsofa Martha Nussbaum em cal investigar empíricament com és el món; ara bé, per a saber que l'afirmació "Si una persona va néixer abans que una altra, aleshores la segona va néixer després que la primera" és veritat, no em cal mirar com és el món. Per tant, hi ha afirmacions que puc saber que són veritat sense necessitat de cap experiència, i això vol dir que les he de conèixer de manera innata.» Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

OPCIÓ B

Observo que hi ha una gran diferència entre l'esperit i el cos, perquè el cos, per la seva naturalesa, és sempre divisible, i l'esperit és del tot indivisible. En efecte, quan considero el meu esperit, és a dir, a mi mateix en tant que soc només una cosa que pensa, no hi puc distingir cap part, sinó que em concebo com una cosa única i íntegra. I encara que tot l'esperit sembla estar unit a tot el cos, si perdés un peu, un braç o qualsevol altra part del cos, sé que no per això se suprimiria cap part del meu esperit. I de les facultats de voler, de sentir, d'entendre, etc., no se'n pot dir pròpiament *parts*, perquè és un únic esperit el que vol, sent, entén, etc. En canvi, amb les coses materials o extenses passa tot el contrari, ja que no n'hi ha cap que no es pugui dividir fàcilment en parts en el pensament, i per això entenc que és divisible. I amb això n'hi hauria prou per a ensenyar-me que l'esperit o l'ànima de l'home és totalment diferent del cos, si no ho sabés ja prou.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, VI

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents:
[1 punt]
a) «extenses»
b) «dividir fàcilment en parts en el pensament»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text i les raons que René Descartes ofereix a les *Meditacions metafísiques* per a afirmar-la: «l'esperit o l'ànima de l'home és totalment diferent del cos.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Descartes sobre el paper de la raó en la fonamentació del coneixement amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Si fos veritat que les persones tenim una ànima, a més d'un cos, això permetria que poguéssim seguir existint després que mori el cos; això seria una cosa molt bona i, per tant, ens dona una bona raó per a creure que les persones, a més d'un cos, tenim una ànima.» Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

Institut
d'Estudis
Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés